

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 310/2010-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. júla 2010 predbežne prerokoval sťažnosť R. R., P., zastúpeného advokátom JUDr. D. D., P., vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky v konaniach vedených Krajským súdom v Žiline pod sp. zn. 5 Co 218/2008 a Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky pod sp. zn. VI/1 Pz 775/09 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. R. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. júna 2010 doručená sťažnosť R. R., P. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v konaniach vedených Krajským súdom v Žiline (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 5 Co 218/2008 a Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) pod sp. zn. VI/1 Pz 775/09. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 15. júna 2010.

Zo sťažnosti a z pripojených listinných dôkazov vyplýva, že sťažovateľ ako žalobca uplatňoval proti Slovenskej republike zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaná“) nárok na náhradu škody vo výške 238 000 Sk s prísl. z dôvodu zodpovednosti žalovanej za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Išlo o to, že proti sťažovateľovi bolo uznesením vyšetrovateľa zo 17. októbra 2003 začaté trestné stíhanie pre trestný čin výtržníctva podľa § 202 ods. 1 Trestného zákona. V súvislosti s týmto trestným stíhaním poveril sťažovateľ svojou obhajobou advokáta, s ktorým 14. januára 2004 uzavrel zmluvu o poskytovaní právnych služieb, pričom v zmysle zmluvy zaplatil obhajcovi odmenu za obhajobu vo výške 238 000 Sk vrátane dane z pridanej hodnoty. Trestné stíhanie sa skončilo s tým, že sťažovateľ bol spod obžaloby v plnom rozsahu oslobodený. Vzhľadom na výsledok trestného konania bolo treba uznesenie o vznesení obvinenia považovať za nezákonné rozhodnutie, a preto sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu škody voči žalovanej spočívajúci vo vynaložených trovách obhajoby. Rozsudkom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) č. k. 16 C 314/2007-79 z 2. apríla 2008 bola žalovaná zaviazaná zaplatiť sťažovateľovi sumu 119 000 Sk s úrokom z omeškania, pričom v prevyšujúcej časti bola žaloba zamietnutá. Podľa názoru okresného súdu zmluvná odmena obhajcu bola neprimerane vysoká s tým, že za primeranú odmenu bolo treba považovať sumu 100 000 Sk s daňou z pridanej hodnoty. Na základe odvolania sťažovateľa a žalovanej rozsudkom krajského súdu č. k. 5 Co 218/2008-118 z 10. marca 2009 bol rozsudok okresného súdu potvrdený. Krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku okresného súdu, v ktorom nezistil žiadne pochybenie. Podľa dátumovej pečiatky bol rozsudok krajského súdu doručený 22. mája 2009. Podnet sťažovateľa na podanie mimoriadneho dovolania bol prípisom generálnej prokuratúry č. k. VI/1 Pz 775/09-8 zo 6. mája 2010 odložený ako nedôvodný. Podľa názoru generálnej prokuratúry nie je možné stotožniť sa s právnym záverom sťažovateľa, podľa ktorého všeobecné súdy neboli oprávnené posudzovať primeranosť zmluvnej odmeny dohodnutej medzi sťažovateľom a jeho obhajcom. Zníženie výšky náhrady škody, na zaplatenie ktorej všeobecné súdy žalovanú zaviazali, umožňuje ustanovenie § 450 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého z dôvodov hodných osobitného zreteľa súd náhradu škody primerane zníži. Vezme pritom zreteľ najmä na to, ako ku škode došlo, ako aj na osobné aj majetkové pomery fyzickej osoby, ktorá ju spôsobila; prihliadne pritom aj na pomery fyzickej osoby,

ktorá bola poškodená. Zníženie nemožno vykonať, ak ide o škodu spôsobenú úmyselne. Prípis generálnej prokuratúry bol podľa dátumovej pečiatky doručený 21. mája 2010.

Na základe uvedených podstatných skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Krajský súd v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co/218/2009-118 porušil právo R. R. na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Generálna prokuratúra SR svojím stanoviskom sp. zn. VI/1 Pz 775/09-8 zo dňa 06. 05. 2010 porušila právo R. R. na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky.

3. Rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co/218/2008-118 zo dňa 10. 03. 2009 sa zrušuje v celom rozsahu a v rozsahu zrušenia sa vec vracia na ďalšie konanie.

4. Krajský súd v Žiline je povinný spoločne a nerozdielne s Generálnou prokuratúrou SR zaplatiť sťažovateľovi na účet jeho právneho zástupcu trovy konania vo výške 573,21 EUR do jedného mesiaca od právoplatnosti nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde

nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažnosť v časti smerujúcej proti konaniu vedenému krajským súdom pod sp. zn. 5 Co 218/2008 považuje ústavný súd za oneskorene podanú.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Rozsudok krajského súdu č. k. 5 Co 218/2008-118 z 10. marca 2009 bol doručený ešte 22. mája 2009, a preto sťažnosť ústavnému súdu, ktorá bola odovzdaná na poštovú prepravu až 15. júna 2010, treba považovať za oneskorene podanú, a to dávno po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehoty. V danom prípade sa sťažovateľ mohol priamo v tejto lehote obrátiť na ústavný súd, pretože mimoriadne dovolanie, resp. podnet na jeho podanie nemožno považovať za opravný prostriedok, ktorý by zákon sťažovateľovi účinne poskytoval na ochranu jeho základných práv alebo slobôd (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Na rozdiel od dovolania, ktoré má neúspešný účastník konania priamo k dispozícii (môže ho sám podať), na podanie mimoriadneho dovolania je oprávnený iba generálny prokurátor Slovenskej republiky. Nejde teda o opravný prostriedok, ktorý by bol účinne poskytnutý účastníkovi konania.

Odlišná je situácia týkajúca sa tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti konaniu vedenému generálnou prokuratúrou pod sp. zn. VI/1 Pz 775/09. Túto časť sťažnosti treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Sťažovateľ namieta vecnú nesprávnosť stanoviska generálnej prokuratúry, keďže táto si neosvojila jeho právne závery a nepostupovala v ich zmysle.

Podľa názoru ústavného súdu skutočnosť, že generálna prokuratúra má na predmetnú problematiku odlišný právny názor ako sťažovateľ, nemôže zakladať porušenie označeného článku ústavy. Bolo vecou uváženia generálnej prokuratúry, či podnetu sťažovateľa

vyhovie, alebo nie. Preto negatívne stanovisko nemožno považovať ani za arbitrárne, ale ani za zjavne neodôvodnené (II. ÚS 267/2010).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júla 2010